

Prof. Dr. Ahmet CEVİZCİ'nin Ardından

Salih TOPRAK*

“Üçbin yıllık hesabını göremeyen karanlıkta yolunu bulamaz, günü gününe yaşar ancak.”
(Goethe)

Bursa Uludağ Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü başkanı değerli felsefeci Prof. Dr. Ahmet Cevizci hocamızı 1 Aralık 2014 tarihinde kaybettik. Hepimizin acısı büyük. Ahmet Cevizci hocamız gerek yazmış olduğu ve bugün bir çok felsefe bölümünde ve diğer bölümlerde ders kitabı olarak okutulan eserleriyle gerekse , yetiştirmiş olduğu çok sayıda öğrenciyle Türkiye’de felsefenin gelişmesi için önemli katkılarda bulunmuştur .

Prof Dr. Ahmet Cevizci'nin Hayatı ve Eserleri

Prof. Dr. Ahmet Cevizci 1959 yılında Bursa’da doğmuştur. İlkokul, ortaokul ve liseyi Bursa’da okuduktan sonra Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Felsefe Bölümü’ne girdi. Felsefe lisansını 1982 yılında tamamlayan Cevizci, yüksek lisans tezinde Sokrates düşüncesini, Platon’un Sokratik diyalogları yoluyla inceledi. Doktora çalışmaları sırasında Fransız hükümetinden kazandığı bir bursla, 1989-91 yılları arasında Paris’te, Sorbonne Üniversitesi’nde doktora düzeyinde araştırmalar yaptı. 1991 yılında “Platon’un Bilgi Kuramı” adlı teziyle doktora derecesini aldı. 1996 yılında doçent, 2002 yılında da profesör oldu.¹

Ahmet Cevizci’nin belli başlı eserleri şunlardır: İlkçağ Felsefesi Tarihi [Asa Yayınları, 4. baskı, 2007], Ortaçağ Felsefesi Tarihi [Asa Yayınları, 2008, 3. baskı], On Yedinci Yüzyıl Felsefesi Tarihi [Asa Yayınları, 2007, 2. baskı], Aydınlanma Felsefesi [Asa yayınları, 2008, 2. baskı], Etiğe Giriş [Paradigma Yayınları, 2002], Paradigma Felsefe Sözlüğü [Paradigma Yayınları, 6. baskı, 2006], Felsefe Terimleri Sözlüğü [Paradigma Yayınları, 2. baskı, 2003], Felsefe [Sentez yayınları, 2008, 2. baskı] adlı kitapların yazarı, Platon’un İdealar Kuramı Üzerine Araştırmalar [Gündoğan Yayınları, 1989], Metafiziğe Giriş [Paradigma Yayınları, 2001], Felsefe Ansiklopedisi 1. cilt [Babil Yayınları, 2003], Felsefe Ansiklopedisi 2. cilt [Babil Yayınları, 2003], Felsefe Ansiklopedisi 3. cilt [Babil Yayınları, 2005], Fel-

* Arş. Gör., Kırıkkale Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü.

1 Ahmet CEVİZCİ, İlkçağ Felsefesi 2014:1 Say Yayınları

sefe Ansiklopedisi 4. cilt [Babil Yayınları, 2006], Felsefe Ansiklopedisi 5. cilt [Babil yayınları, 2007], Felsefe Ansiklopedisi 6. cilt [Babil yayınları, 2008] adlı eserlerin de editörüdür. Felsefe: Temel Kavramlar ve Kuramlar, K. Ajdukiewicz, [Say Yayınları 2007], Sokratik Hümanizm, L. Versenyi, [Sentez Yayınları, 2007], Platon'un Bilgi Kuramı, F. M. Cornford, [Gündoğan Yayınları, 1990], Felsefeye Giriş, N. Warburton, [Paradigma Yayınları, 2006], Menon, Platon, Yorumlu Çeviri [Sentez Yayınları, 2007], Phaidon, Platon [Gündoğan Yayınları, 1990], Kıta Avrupası Felsefesine Giriş, D. West, [Paradigma Yayınları, 2001], Büyük Filozoflar, B. Magee, [Paradigma Yayınları, 2001], Postmodernizm ve Sosyal Bilimler, GR. Hollinger, [Paradigma Yayınları, 2005].²

Dünyanın giderek karmaşıklığa sürüklendiği günümüzde insan kendisini ve hayatını doğru istikamette devam ettirebileceği, hayatına anlam katabileceği bir görüşe sahip olmalıdır. Bu istikamette de devam etmesi için birçok şeye ihtiyacı vardır bunlardan en önemlilerinden birisi de felsefedir. İnsan bir felsefeye ihtiyaç duymaktadır. Felsefeye ihtiyaç duyması beraberinde felsefe yapmayı getireceği için en baştan felsefe tarihine ihtiyacı vardır. Felsefe tarihi, felsefenin en genel anlamda ne olduğunun, çeşitlerinin ve alt bölümlerinin genel olarak belirtilip, değerlendirilip ortaya konulmasıdır. Bu bağlamda felsefe ve felsefe tarihi denince akla ilk gelen isimlerden birisi Prof. Dr. Ahmet Cevizci'dir. Prof. Dr. Ahmet Cevizci ülkemizde çeviri alanı ve telif çalışmalarıyla ünlenen ender insanlardan biridir. Prof. Dr. Ahmet Cevizci'nin Ortaçağ Felsefesi Tarihi, İlkçağ Felsefesi Tarihi, Aydınlanma Felsefesi gibi birçok felsefe kitabı yazmış olması onun bir felsefe tarihçiliği geçmişinin olduğunun göstergesidir.

Prof. Dr. Ahmet Cevizci eğitimi, felsefe açısından sorgulayan çalışmaların yetersiz olduğuna dikkat çeker. Felsefi temelleri ve felsefe tarihi olmadan eğitim bilimlerinin de eğitimi anlamada yetersiz kaldığına vurgu yapmaktadır.³

Felsefe tarihini önemsemek gerektiğini düşünüyorum. Felsefe tarihi aslında her şey değildir; hatta çok şey bile değildir. Esas önemli olan felsefede bir yere gelebilmek; nakil düzeyini aşılıp, özgün felsefi düşünceler yaratabilmektir. Bununla birlikte, felsefe tarihi olmadan, felsefi düşünüşü dünyada yaratan ve geliştirenlerin nasıl düşündüklerini, hangi koşullar altında neyi kendilerine problem edindiklerini bilmeden de, bir ülkede felsefenin, en azından kurumsal olarak gelişmesi, doğrusu bana pek mümkün gözüküyor. Ülkemizde felsefe

2 Ahmet CEVİZCİ, İlkçağ Felsefesi 2014: 1 Sayı Yayınları

3 Ahmet CEVİZCİ, Eğitim Felsefesi 2011: 342 Sayı Yayınları

kültürünün gelişmesi yolunda, sıkı felsefe tarihlerinin bize epey bir katkı sağlayacağı inancındayım.⁴

Sözü felsefe tarihinin gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Prof. Dr. Ahmet Cevizci insanlara iki bin beş yüz yıllık düşünce tarihini açık ve anlaşılır bir şekilde sunmuştur. Prof. Dr. Ahmet Cevizci'nin özellikle Felsefe Sözlüğünü de Türkiye'de sözlük kavramının pek fazla gelişmediği ve kavram karmaşasının fazla olduğu bu dönemde bu sözlüğü başarıyla hazırlayarak Türkiye'de felsefenin anlaşılmasına büyük katkı sağlamıştır. Felsefe bilmek, filozofların söylediklerini ve felsefelerini bilmekle ve kullandıkları dili anlamakla mümkündür. Prof. Dr. Ahmet Cevizci'nin birçok eseri gibi Felsefe Sözlüğü'nde yol gösteren ender eserlerden biridir. Felsefe sözlüğü içerisinde 300'den fazla filozofun eseri ve 2500'den fazla felsefi terimi yer almaktadır. Bu ve bunun gibi birçok eserini başarıyla tamamlamış olan Prof. Dr. Ahmet Cevizci eserleriyle ve yazdıklarıyla hafızalarda yer etmiştir.

İşte Johann Wolfgang Von Goethe'nin de yukarıdaki sözde anlatmak istediği sadece bireylerin değil toplum ya da kültürlerin de felsefe tarihine duydukları ihtiyacı anlatmaktı.

Şair Johann Wolfgang Von Geothe'nin söylemiş olduğu bu sözü Prof. Dr. Ahmet Cevizci tam anlamıyla yapmıştır. O ilkçağ filozoflarının sorduğu sorulara, uğraştıkları problemlere kadar birçok konu üzerinde durmuş ve insanların anlaması için elinden geleni yapmıştır.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi Prof. Dr. Ahmet Cevizci hayatını felsefeye ve düşünce dünyasına adanmış bir bilim insanıdır. Prof. Dr. Ahmet Cevizci çevresi tarafından çalışkan, kendini insan yetiştirmeye adanmış bir insan olarak tanınmıştır. Prof. Dr. Ahmet Cevizci'yi çevresi çalışkan, insanlığa faydalı olmaya çalışan birisi olarak tanımıştır. O elli beş yıllık yaşamının otuz yılını felsefeye adanmış büyük bir akademisyendir. Akademik hayatı boyunca yirminin üzerinde felsefe kitabı, ona yakın çevirisi ve birçok makalesi vardır. Aynı zamanda otuz yıllık zaman dilimi içinde birçok kez jüri üyeliğinde bulunmuş, kitap ve felsefe ansiklopedilerinde de hakemlik yapmıştır. İnsanlık tarihi için çalışkan bu ender insan yaşamı boyunca insanlığa hep faydalı olmak için çalışmıştır.

Felsefeye, bilime, insanlığa, öğrencilerine hayatını adanmış olan Prof. Dr. Ahmet Cevizci 1 Aralık 2014 Pazartesi akşamı ebediyete intikal etti. Felsefe camiası olarak büyük bir üzüntü içerisindeyiz. Dr. Ahmet Cevizci'ye Allah'tan rahmet, yakınlarına ve sevenlerine başsağlığı diliyoruz.

⁴ Ahmet CEVİZCİ, *İlkçağ Felsefesi 2014: 11 Sayı Yayınları*